

Műtárgyfotó - fedeles kupa Salamon ítéletének és Szeszósztrisz diadalmenetének ábrázolásával a kendilónai református templomban

Adattár - Fényképgyűjtemény

Leltári szám:	FLT 12369
Alkotó:	Csányi, Károly (1873 - 1955) / fényképész
Készítés ideje:	1912
Készítés helye:	Kendilóna
Anyag:	fotópapír
Technika:	kartonra kasírozott
Méretek:	magasság: 15 cm szélesség: 12 cm

Az S.H. mesterjeggyel jelzett fedeles kupa Hann Sebestyén nagyszebeni ötvösmester munkája az 1680 körüli évekből. A kupa egyik oldalán Salamon ítéletének jelenete, másik oldalán pedig a Palesztinát és Szíriát leigázó egyiptomi uralkodó, Szeszósztrisz (II. Ramszesz) diadalmenetének ábrázolása látható, amint a fáraó diadalkocsiját a legyőzött királyok vontatják. A diadalmenet ábrázolása a szerencse forgandóságának példázataként kapott helyet a kupán: a protestáns exemplum-irodalomban, így a 17 századi Erdélyben is népszerű példázat szerint amint fáraó a legyőzött királyok által vontatott diadalkocsin bevonult Egyiptomba, az egyik király visszatekintett a kocsikerekére, s hosszan szemlélte azt. Erre a fáraó megkérdezte tőle, mit bámul. A király erre azt felelte: "Azt nézem, hogy szekered kerekének talpa hol fenn van, hol alul." A fáraó megértette a célzást a szerencse forgandóságára, s szabadon engedte a királyokat.

A jelenet ábrázolásához Johann Ludwig Gottfried *Historische Chronica oder Beschreibung der fürnehmsten Geschichten* (Frankfurt a. M., 1642) című művének Matthäus Merian által metszett illusztrációja szolgált előképül (ld. [itt](#)).

Hann Sebestyén több más ötvösművén is párba állítva, mintegy a jó kormányzás és a bölcsesség példázataként ábrázolta Szeszósztrisz diadalmenetét és Salamon ítéletét, így például azon a fedeles kupán is, amely Matthias Semrigger (1624–1680) nagyszebeni királyíró számára készült, s egykor Schiffer Miksa (1874–1944) budapesti műgyűjtő tulajdonában volt (ld [itt](#)).

Az itt bemutatott kupa a második világháborúig a Kolozsvár közelében fekvő Klendilóna református templomában volt, ahová feltehetően az ott birtokos Teleki család – talán Teleki Mihály (1634–1690) erdélyi kancellár – adományaként került, néhány további ezüst tárggyal együtt.

A kupa jelenlegi őrzési helye nem ismert.

A fényképfelvételt Csányi Károly, az Iparművészeti Múzeum munkatársa, későbbi igazgatója készítette 1912 júliusában, a múzeum 1914. évi *Erdélyi török szőnyegek* című kiállítását előkészítő erdélyi útja során.

Irodalom

- Szerk.: Vayer Lajos: Der Goldschmied Sebastian Hann. *Acta Historiae Artium*. XVI, 1970. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1970. - 151-197:168. (Mihalik Sándor)

